

Sygn. akt II Ca 1301/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Beata Piwko**

Sędziowie: **SSO Teresa Strojnowska (spr.)**

SSR del. Ewa Wiater

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 grudnia 2016 r.

sprawy z wniosku A. T.

z udziałem M. M. (1)

o zezwolenie na wydanie paszportu

na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 5 lipca 2016 r., sygn. akt III RNsm 551/16

postanawia: oddalić apelację i zasądzić od M. M. (1) na rzecz A. T. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 1301/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy w Kielcach, w sprawie III Nsm 551/16 zezwolił na wydanie paszportu dla małoletniej J. M., urodzonej (...) w K., zastępując zgodę ojca małoletniej M. M. (1) (pkt I), zezwolił na wyjazd wakacyjny małoletniej J. M. w terminie od 16 do 30 września 2016 roku pod opieką matki A. T. (pkt II) oraz zasądził od M. M. (1) na rzecz A. T. kwotę 40,00 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej oraz kwotę 240,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny, z którego wynika że J. M. urodziła się (...) i jest dzieckiem A. T. i M. M. (1). Rodzice dziecka nie mieszkają razem. A. T. planuje dwutygodniowy wyjazd do Hiszpanii wraz z małoletnią i swoją siostrą E. P., która ma pokryć cały koszt wycieczki. W tym celu obie kobiety kontaktowały się z M. M. (1) w kwestii jego zgody na wyrobienie małoletniej J. paszportu, jednak ten początkowo ignorował ich wiadomości w tej sprawie, by ostatecznie odmówić wyrażenia zgody na wyrobienie w/w dokumentu.

A. T. obecnie nie ma planów wyjazdu do państwa spoza Unii Europejskiej, ale nie wyklucza takich podróży w przyszłości. Pismem nadanym w dniu 13 czerwca 2016 roku pełnomocnik M. M. (1) zaproponował ugodowe załatwienie sprawy. Wskazał, że ojciec małoletniej jest skłonny wyrazić zgodę na wydanie paszportu dla dziecka, z terminem ważności jednego roku, jednakże uzależnia swą zgodę od przedstawienia przez A. T. zaświadczenia o aktualnie otrzymywanym wynagrodzeniu za pracę oraz zaświadczenia o okresie zawartej umowy o pracę. W dniu 17

czerwca 2016 roku wnioskodawczyni zgłosiła się do kancelarii pełnomocnika M. M. (1), jednakże ten nie posiadał wówczas dokumentu pełnomocnictwa.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przywołując treść art. 97§1 k.r.o. oraz odwołując się do dobra dziecka, jako podstawowej przesłanki rozstrzygnięcia w tego typu sprawach, uznał wniosek A. T. o wydanie paszportu dla małoletniej J. za zasadny. Obawy uczestnika co do możliwości stałego wyjazdu wnioskodawczyni z małoletnią do państwa spoza Unii Europejskiej są jego subiektywnym odczuciem i nie są uzasadnione jakimikolwiek obiektywnymi okolicznościami. Matka małoletniej jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę, jest właścicielką mieszkania położonego w K.. Ma zatem ustabilizowaną sytuację zawodową, jak i mieszkaniową. W opiece i wychowywaniu córki pomagają jej przy tym rodzice, co nie jest bez znaczenia zważywszy, że A. T. pracuje zawodowo, a dziecko ma niespełna dwa lata. Wskazał także, że cała bliska rodzina wnioskodawczyni mieszka w kraju, a z dalszą rodziną, która zamieszkuje w Wielkiej Brytanii i Niemczech, nie utrzymuje kontaktu.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł uczestnik M. M. (1), zaskarżając go częściowo, tj. w zakresie punktu I i III i zarzucił:

1. błędne ustalenie stanu faktycznego, a mianowicie poprzez stwierdzenie, że uczestnik postępowania wyraził zgodę na wydanie małoletniej córce paszportu podczas, gdy uczestnik postępowania wyraził zgodę jedynie na wydanie paszportu z klauzulą obowiązywania na okres do końca 2016 roku, a więc na okres krótszy niż standardowy 5 – letni okres wydawania paszportu małoletnim do lat trzynastu, by umożliwić córce przedmiotowy wyjazd wakacyjny do Hiszpanii,;

2. naruszenie prawa procesowego, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, tj. rzeczywistych powodów, dla których wnioskodawczyni chce wyrobić dziecku paszport skoro wnioskodawczyni zeznała, że w tym roku na wyjazd dziecka do Hiszpanii nie potrzebuje takiego dokumentu, a przy tym nie wyklucza wyjazdu do innego kraju w przyszłym roku, co w konsekwencji spowodowało, że okoliczności sporne nie zostały wyjaśnione, a Sąd orzekł na podstawie niepełnego materiału dowodowego;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego nie wynikających, a mianowicie stwierdzenie, że obawy uczestnika postępowania są jego subiektywnym odczuciem i nie są uzasadnione jakimikolwiek obiektywnymi okolicznościami w sytuacji, gdy wnioskodawczyni nie uzasadniła potrzeby, dla której zawnioskowała o wydanie zezwolenia na wydanie dziecku paszportu, a wystarczającym do celów przedmiotowego wyjazdu na wakacje do Hiszpanii byłby dowód osobisty, tym samym jego obawy co do rzeczywistego celu wydania małoletniej takiego dokumentu są uzasadnione, a wnioskodawczyni nie wskazała jednoznacznych i weryfikowalnych potrzeb, które można by wiązać z celowością wyrobienia dla małoletniej paszportu na okres 5 lat;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jednostronną oraz dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, tj. uznanie, że nie zachodzą żadne racjonalne przesłanki, które stałyby na przeszkodzie zezwoleniu na wydanie paszportu dla małoletniej na okres 5 lat, w sytuacji gdy sytuacja zawodowa wnioskodawczyni nie jest w pełni ustabilizowana z uwagi na posiadanie umowy o pracę na czas określony do kwietnia 2017 roku, co pozwala mieć wątpliwości co do planów wnioskodawczyni w kontekście potrzeby wyrobienia małoletniej paszportu np. w celu wyjazdu poza granice UE w celach zarobkowych, czy osiedlenia się, a tym samym utraty kontaktu uczestnika z córką;

- art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez nałożenie na uczestnika postępowania obowiązku zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy uczestnik postępowania nie dał powodów do wytoczenia sprawy sądowej, zgadzając się na wyjazd wakacyjny małoletniej zarówno w piśmie z dnia 27 czerwca 2016 roku, jak i na rozprawie w dniu następnym, podejmując próby porozumienia się z wnioskodawczynią w spornych kwestiach związanych z przedmiotową zgodą na wydanie paszportu.

Mając powyższe na uwadze uczestnik M. M. (1) wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie punktu I i III zaskarżonego postanowienia poprzez jego zmianę i zezwolenie na wydanie paszportu małoletniej na okres do końca 2016 roku, ewentualnie o oddalenie wniosku. Ponadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawczynie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczynie wносиła o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika nie zasługuje na uwzględnienie, a zarzuty zgłoszone w apelacji uznać należy za bezzasadne.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną ocenę prawną i przyjmuje je za własne. Nie dopatrywał się błędu w ustaleniach faktycznych mających wpływ na rozstrzygnięcie, a tym samym chybiony okazał się zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy z art. 233 § 1 k.p.c., przedstawienie własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny dokonanej przez sąd. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia reguły oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c. (zob. uzas. wyr. SA w Łodzi z dnia 24 I 2013 r., I ACa 1075/12, Lex nr 1267341). Granice swobodnej oceny dowodów wyznacza w pierwszej kolejności obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie poprawnych, zgodnych z zasadami racjonalnego rozumowania. Respektowane muszą być również przepisy proceduralne, w szczególności art. 227-234 k.p.c. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest zatem przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (zob. uzas. wyr. SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; uzas. wyr. SN z dnia 2 sierpnia 2000 roku, sygn. akt I PKN 756/99, OSNP 2002/4/89).

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania. W pierwszej kolejności podkreślić należy, że uczestnik postępowania, sprzeciwiając się wydaniu paszportu dla małoletniej na okres 5 lat i wyrażając zgodę na wydanie paszportu na okres do końca 2016 roku, nie podał żadnych przekonujących argumentów. Twierdził, co prawda, iż podejrzewa, że matka dziecka zamierza w rzeczywistości wyjechać poza granice kraju w celach zarobkowych, a nie tylko na wakacje. Wnioskodawczynie we wniosku, jak i składając zeznania na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 roku zaprzeczyła, aby miała zamiar wywiezienia córki na stałe do innego państwa. Wskazała, że paszport jest niezbędny, by mogła razem z córką i jej siostrą E. P. wyjechać na dwutygodniową wycieczkę zagraniczną, którą miała sfinansować E. P.. W okolicznościach sprawy, brak jest podstaw, by nie dać wiary zeznaniom wnioskodawczynie co do jej planów wakacyjnych.

Sąd Rejonowy właściwie ocenił zeznania i prawidłowe z własnych ustaleń wyprowadził wnioski. M. M. (1) pomimo twierdzeń, że nie sprzeciwia się wyrobieniu córce paszportu ostatecznie odmówił udzielenia zgody. Skarżący zdaje się pomijać, że wnioskodawczynie swoje centrum życiowe ulokowała w Polsce, pracuje zawodowo, jest właścicielką mieszkania, które obecnie wynajmuje, ale – jak sama wskazała - w przyszłości ma zamiar w nim zamieszkać jak córka zacznie uczęszczać do przedszkola. Dodatkowo nie posiada nikogo bliskiego za granicą, z którym utrzymywałaby stały kontakt, co jednoznacznie wskazuje na wiarygodność argumentacji wskazującej, iż wydanie paszportu dla małoletniej w żaden sposób nie godzi w dobro dziecka i niezbędne jest jedynie po to, by mogła z córką jeździć poza granice kraju w celach wypoczynkowych.

Wnioskodawczynie wykazała, że przed wystąpieniem na drogę sądową podejmowała próby porozumienia się z uczestnikiem, kierowała do niego wiadomości tekstowe, w których informowała o planowanym wyjeździe wakacyjnym z córką do Hiszpanii i pytała, czy wyraża zgodę na wyrobienie paszportu, jednakże uczestnik pozostawał bierny. Ponadto istotne jest to, że zarówno wnioskodawczynie jak i uczestnik mają pełnię władzy rodzicielskiej, ale małoletnia

pozostaje pod stałą opieką matki. Uczestnik sam nie wykazuje zainteresowania córką, o czym świadczy okoliczność, że wyraził zgodę na uregulowanie jego kontaktów z małoletnią jeden dzień w miesiącu przez okres trzech godzin.

Sprzeciw uczestnika postępowania na wyrażenie zgody złożenia wniosku o wydanie paszportu dla córki J. M., należy ocenić jako brak współdziałania w istotnych sprawach małoletniej, sprzeciwia się dobru małoletniej córki.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art.93 par.1 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2015r., poz.2082 ze zm.), zwany dalej „k.r.i.o.”, władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, którzy sprawują pieczę nad osobą dziecka, zarząd jego majątkiem oraz reprezentują dziecko. Rodzice powinni władzę rodzicielską sprawować w taki sposób, aby wszystkie ich poczynania odpowiadały interesom dziecka, czyli tak jak wymaga tego dobro dziecka z poszanowaniem jego praw i godności (art.95 par.1 k.r.i.o.). Dobro dziecka odgrywa pierwszoplanową rolę, gdy chodzi o pieczę nad dzieckiem. Przy wychowywaniu dziecka, dbaniu o jego rozwój fizyczny, duchowy, organizowaniu warunków życia, ochronie przed niebezpieczeństwami i zagrożeniami, rodzice obowiązani są współdziałać ze sobą (art.96 k.r.i.o.).

W braku porozumienia między rodzicami rozstrzyga sąd opiekuńczy (art.97 par.2 k.r.i.o.)

W niniejszej sprawie rodzice małoletniej J. M. nie uzgodnili razem i nie złożyli wniosku o wydanie paszportu dla małoletniej J.. Wobec braku zgody ojca dziewczynki – M. M. (1), matka A. T., wystąpiła ze stosownym wnioskiem do sądu.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się, by w niniejszej sprawie zachodziły okoliczności skutkujące pozbawieniem bądź ograniczeniem prawa do otrzymania przez małoletnią paszportu. Małoletnia J. ma prawo do godnego życia na poziomie, jaki są w stanie zapewnić jej rodzice, do wypoczynku, które może być realizowany tak w kraju, jak i poza jego granicami. W dzisiejszej dobie, wyjazdy na wypoczynek za granicę są dostępne i nie są niczym nadzwyczajnym.

Nie znajduje także racjonalnych podstaw stanowisko uczestnika, w którym wyraża on zgodę na wyrobienie paszportu z klauzulą jego obowiązywania do końca 2016 roku, ponieważ wnioskodawczyni nie wyklucza, że za rok także będzie chciała wyjechać z córką za granicę na wakacje. Wówczas powstałaby konieczność ponownego wyrażenia zgody przez skarżącego na wyrobienie paszportu. Tymczasem z zeznań wnioskodawczyni wynika, że rok temu prosiła już uczestnika o zgodę na wyrobienie paszportu, bo planowała z córką wakacyjny wyjazd i uczestnik oświadczył najpierw, że musi się zastanowić i że jeśli „dogadają się co do wysokości alimentów”, to wyrazi zgodę na wyrobienie paszportu (k. 21). Wydanie paszportu z okresem jego obowiązywania do końca 2016 roku oznaczałoby, że wnioskodawczyni musiałaby co kilka miesięcy prosić ojca o zgodę na uzyskanie tego paszportu, który ma prawo posiadać.

W ocenie Sądu Okręgowego odebranie małoletniej szans wypoczynku poza granicami kraju pozbawiłby ją dodatkowych radości, przyjemności życia, a także możliwości poznawania świata, jego kultury, przyrody, zabytków podczas, gdy ojciec sam podróżuje, korzysta z wycieczek zagranicznych.

Uczestnik w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby chęć umożliwienia małoletniej córce przez jej matkę spędzenia wypoczynku poza granicami kraju, była sprzeczna z dobrem dziecka, zagrażała jej bezpieczeństwu.

Wbrew twierdzeniom uczestnika, nie doszło także do naruszenia art. 520 § 3 k.p.c. Stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe. Nie powinno jednak budzić sprzeciwu stwierdzenie, iż w postępowaniu nieprocesowym są rozpoznawane sprawy, w których interesy uczestników zazwyczaj są sprzeczne oraz, że do tej kategorii zaliczają się sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzecz przez zasiedzenie, o ustanowienie służebności, niektóre sprawy o ubezwłasnowolnienie lub sprawy z zakresu prawa rodzinnego. W sprawach tych powstaje wyraźna kontradycja co do postulowanego wyniku sprawy, gdyż wnioskodawca oczekuje uwzględnienia wniosku, a będący w opozycji uczestnik - jego oddalenia (zob. orz. SN z dnia 3 grudnia 1959 r., 2 CR 859/58, OSN 1961, nr 2, poz. 45; post. SN z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 46/10, OSNC 2011/7-8/88; post. SN z dnia 26 lipca 2012 r., II CZ 86/12, Lex nr 1228797).

Sąd Rejonowy zasadnie wskazał, że koszty postępowania uczestnik powinien ponieść, albowiem to on doprowadził do wystąpienia przez wnioskodawczynię na drogę sądową. Co prawda pełnomocnik M. M. (1) pismem z dnia 13 czerwca 2016 roku zaproponował ugodowe załatwienie sprawy, jednakże skarżący wyraził zgodę na wydanie paszportu dla małoletniej z terminem ważności do końca 2016 roku. Ostatecznie do ugodowego zakończenia sprawy nie doszło. Niewątpliwie interesu stron pozostawały sprzeczne. Uczestnik wyraził zgodę na wydanie paszportu, ale z klauzulą jego obowiązywania do końca 2016 roku, co nie znajduje uzasadnienia.

Sąd Rejonowy uwzględnił w całości wniosek A. T. co uzasadniało orzeczenie o kosztach postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, a więc na podstawie art.520 §3 k.p.c. i zasądzenie ich od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni.

Mając powyższe na uwadze apelacja uczestnika jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu regulację art. 520 § 3 k.p.c., odstępując od zasady wynikającej z regulacji art. 520 § 1 k.p.c. Koszty te obejmują wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika będącego adwokatem w wysokości 120,00 złotych, ustalone na podstawie § 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

SSO Teresa Strojnowska SSO Beata Piwsko SSR Ewa Wiater (del.)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)